

Referanser: KM 12/19

Arkivsak: 18/04244-16

Budsjett 2020 og fordeling av midler for rettssubjektet Den norske kirke og de sentralkirkelige råd.

Sammendrag

Fordeling av mottatt tilskudd

I statsbudsjettet for 2020 foreslår Barne- og familiedepartementet (BFD) et rammetilskudd til Dnk på kr 2 198,3 mill (kr 2 184,9 i 2019). I tillegg mottar Dnk tilskudd til gravplassforvaltning (kr 4 mill), Svalbard (kr 5,5 mill) og midler fra OVF på kr 42 mill. Samlet tilskudd til fordeling i 2020 er dermed på kr 2 249,8 mill.

I statsbudsjettet for 2020 er det lagt til grunn en pris- og lønnsvekst på 3,2%.

Samtidig er tildelingen avkortet med effektiviseringskrav på 0,5%.

Tilskuddsmottakere fra Kirkerådets budsjett er derfor gitt en pris- og lønnsvekst på 2,7% og det er en videreføring av prosentvis vekst lagt til grunn i statsbudsjettet.

Rammetilskuddet er som følge av dette økt med kr 56,8 mill. I tillegg er det gitt en økning på kr 2,8 mill som følge av økte pensjonskostnader. Kostnader til kirkevalg er redusert med netto kr 46,2 mill fra 2019 til 2020, ved at valgkostnader i 2019 på kr 69 mill bortfaller og at det settes av 1/4 av valgkostnadene i 2023 med kr 22,8 mill. Netto økning i kroner i statsbudsjettet er kr 13,4 mill.

Kirkemøtets vedtak av 12/19 er lagt til grunn ved utarbeidelse av forslag fordeling av midler til de ulike budsjettgruppene. For budsjettgruppene 1A, 1B og Ovf er fordelingsnøkler fra tidligere år videreført. Nye modell for fordeling av budsjettmidler til menighetsprester under budsjettgruppe 1A er hensyntatt med 50% effekt.

Justert for disse forholdene er fordelingen til de ulike budsjettgrupper og virksomheter i 2020 omtrent som i 2019, tillagt pris- og lønnsvekst.

Budsjett 2020

Forslag til budsjett for Den norske kirke bygger på budsjett 2019 justert for vesentlige endringer for budsjettår 2020. Mottatt tilskudd og andre inntekter gir en ramme for aktivitetsnivået pr enhet og totalt. Det fremsettes forslag til kostnadsbudsjett for Dnk for 2020 på kr 2 330,4 mill hvorav kr 2 249,8 finansieres av mottatt tilskudd, kr 46,7 mill dekkes av andre inntekter og kr 15 mill dekkes av finansinntekter. Kr 19 mill foreslås dekket ved bruk av egenkapital.

Forslag til budsjett 2020 for rettssubjekt nivå prefiks 110 omfatter felles aktiviteter og felles kostnader for hele Dnk, samt gruppe 2 og 3 og diakonal satsning under gruppe 1B. For 2020 er forslag til budsjettert resultat kr 433,3 mill. Dette er inklusiv budsjetterte finansinntekter på kr 15 mill.

For enhet 120 Kirkerådet og enhet 130 Bispemøtet synes det å være rom for å dekke aktiviteter som ligger i plansaken og i alminnelig drift.

Behov 2021

Rettssubjektet Den norske kirke (Dnk) skal også i desember 2019 melde inn behov for satsinger og ressursbehov på statsbudsjettet for 2021 til Barne- og familiedepartementet (BFD). Hensikten med dette er å peke på viktige utviklingstrekk som har betydning for behovet for tilskudd til Dnk fremover. Kirkerådet mener det er nødvendig med en økning i budsjetterammene for 2021 for å møte utfordringer som er knyttet til kirkens virke innenfor disse områdene: 1. Driftstilskuddet fra staten videreføres på dagens nivå, tillagt pris- og lønnsvekst 2. Satsing på kirkens diakonale samfunnsansvar 3. Forvaltning av Kirkebygg og kulturminnearv som en begynnelse av et kirkebevaringsprogram 4. Egenkapitalen styrkes ytterligere.

Forslag til vedtak

1 Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til fordeling pr enhet av mottatt tilskudd 2020 på kr 2 249, 7 innenfor den enkelte budsjettgruppe:

1A inkl prefiks 245 og 311	1B	OVF	1C	2	3	Totalt	
110 - Den Norske Kirke	-	15 000	-	349 430	10 000	31 879	406 309
120 - Kirkerådet	85 112	10 385	8 355	1 675	-	-	105 527
130 - Bispemøtet	6 890	-	-	400	-	-	7 290
210 - Oslo	145 344	48 278	576	2 983	-	-	197 182
220 - Borg	123 370	57 914	696	3 541	-	-	185 521
230 - Hamar	107 388	37 925	783	2 951	-	-	149 046
240 - Tunsberg	107 517	42 990	638	2 648	-	-	153 793
245 - Gravplass-forvaltning	4 000	-	-	-	-	-	4 000
250 - Agder og Telemark	115 690	44 171	689	2 711	-	-	163 262
260 - Stavanger	98 335	48 782	557	2 096	-	-	149 770
270 - Bjørgvin	147 504	61 381	875	3 345	-	-	213 105
280 - Møre	74 554	31 443	502	2 126	-	-	108 625
290 - Nidaros	114 045	47 106	723	2 633	-	-	164 507
300 - Sør-Hålogaland	79 916	33 920	532	2 912	-	-	117 279
310 - Nord-Hålogaland	85 067	31 417	574	2 003	-	-	119 060
311 - Svalbard Kirke	5 500	-	-	-	-	-	5 500
Totalt	1 300 232	510 711	15 500	381 456	10 000	31 879	2 249 778

- 2 Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2020 for hele virksomheten Den norske kirke med et årsunderskudd på kr 19 mill.

Den norske kirke	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	-2 249 779	-2 166 100
Andre inntekter	-46 668	-23 228
Sum driftsinntekter	-2 296 447	-2 189 328
Tilskudd mv	568 090	511 516
Lønn og godtgjørelser	1 420 623	1 458 432
Andre driftskostnader	341 734	312 228
Sum driftskostnader	2 330 447	2 282 176
Finansinntekter	-15 000	-
Budsjettert årsunderskudd	19 000	92 848

- 3 Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett for rettssubjektet Dnk, prefiks 110, med netto budsjetterte kostnader på kr 433,3 mill.
- 4 Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett for Kirkerådet, prefiks 120, med netto budsjetterte kostnader på kr 106,1 mill.
- 5 Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett for Bispemøtet, prefiks 130, med netto budsjetterte kostnader på kr 7,3 mill.
- 6 Kirkerådet vedtar prioritering av satsingsområder og ressursbehov for statsbudsjettet 2021 i følgende rekkefølge:
- Driftstilskuddet fra staten videreføres på dagens nivå, tillagt pris- og lønnsvekst med kr 67,5 mill
  - Satsing på kirkens diakonale samfunnsansvar Kr 30 mill
  - Forvaltning av Kirkebygg og kulturminnearv Kr 100 mill
  - Egenkapitalen styrkes ytterligere Kr 40 mill

Saksorientering

1 TILSKUDD OG ANDRE INNTEKTER

Ansvar for tros- og livssynsområdet ble i mai 2019 overført fra Kulturdepartementet til Barne- og familiedepartementet.

2020 er det fjerde driftsåret Den norske kirke er et selvstendig rettssubjekt og mottar rammetilskudd fra staten for å dekke driften av de sentralkirkelige rådene og bispedømmerådene. Forslag til statsbudsjett ble fremlagt 7.oktober og det endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget i desember.

Det har vært gjennomført konsultasjon med KA om virkningen for tilskuddsmottakerne. For stillinger i fellesrådene som har delt finansiering, har tilskuddet over tid ikke holdt tritt med realkostnadsveksten til stillingene. Dette vil bli gjennomgått og tiltak foreslått. KA fremførte også ønsker og behov for tilskuddsmottakerne i gruppe 3. Dette er sammen med innspillene fra virksomhetene selv vurdert i forbindelse med årets tildeling.

En foreløpig versjon av budsjettsaken har også vært forelagt stiftsdirektørene, som sluttet seg til hovedinnretningen i budsjettet.

Den samme foreløpige versjonen av budsjettsaken ble også drøftet i kontaktmøtet. Det har vært mange spørsmål, men arbeidstakerorganisasjonene har ikke uttrykt misnøye med fordeling og budsjettering i denne saken, slik den var uttrykt på det tidspunktet.

1.1 Rammetilskudd og andre tilskudd

I statsbudsjettet foreslår departementet et rammetilskudd til rettssubjektet Den norske kirke på kr 2 198,3 m. Rammetildeling for 2019 var kr 2 184,9 mill. Dette gir en økning i rammetilskuddet fra 2019 til 2020 på kr 13,4 mill.

Barne- og familiedepartementet har i tildelingen lagt til grunn en prisomregning på 3,2% redusert med et effektiviseringskrav på 0,5%. Dette gir netto en økning i rammetilskuddet på kr 56,8 mill. I tillegg er dekning av pensjonspremien økt med kr 2,8 mill. Samlet gir dette en brutto økning i rammetilskuddet på kr 59,6.

Rammetilskuddet for 2020 er ikke avkortet med effektiviseringsgevinst som resultat av omorganisering av merkantile avdelinger i Dnk.

Tilskuddet til Svalbard kirke gis i en særskilt bevilgning fra Justisdepartementet. Tilskuddet til Svalbard kirke for 2020 utgjør kr 5,5 mill og er uendret fra 2019.

Som for 2019 gis det i 2020 et særskilt tilskudd til gravplassforvaltning på kr 4 mill.

Midler fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) forventes, som tidligere år, å utgjøre kr 42 mill.

Mottatt rammetilskudd og andre tilskudd til fordeling utgjør kr 2 249,8 jfr tabell under:

Tilskudd gitt i foreløpig statsbudsjett og fra Ovf	2020
Rammetilskudd	2 198 279
Tilskudd til Svalbard kirke	5 500
Tilskudd til Gravplassforvaltning	4 000
Ovf-tilskudd	42 000
TOTALT	2 249 779

1.2 Andre inntekter og finansinntekter

Dnk har, i tillegg til rammetilskudd og andre særskilte tilskudd, inntekter fra ulike aktiviteter som til salg av tjenester, deltakeravgift og trosopplæringsartikler. Dette er inntekter som hver enhet sørger for å få inn og som kommer i tillegg til budsjettårets tildeling av tilskudd. Andre inntekter gir mulighet for økt aktivitetsnivå og rom for økt kostnadsnivå i budsjettene. Andre inntekter inngår ikke i midler som skal fordeles etter Kirkemøtet sine vedtak.

Dnk godskrives årlig renter og andre finansinntekter. Finansinntekter inngår ikke i midler som skal fordeles til budsjettgrupper, men vil vises i årsbudsjettet for Dnk.

2. FORDELING AV MOTTATT TILSKUDD

2.1 Budsjettgrupper og Kirkemøtets vedtak

Mottatt tilskudd skal fordeles ut på følgende budsjettgrupper:

- 1A - Midler til lønn og driftskostnader innenfor Kirkerådet, bispedømmerådene og øvrige enheter
- 1B - Midler til trosopplæring, diakoni etc.
- 1C - Midler til rettssubjektet
- 2 - Midler til internasjonale og økumeniske organisasjoner
- 3 - Midler til andre institusjoner og kirkelige formål

Fordeling til budsjettgruppene, og til hver enhet innenfor hver av budsjettgruppene, bygger på tidligere vedtak av Kirkemøtet. Det vises her til Kirkemøtet sitt vedtak av 12/19 hvor Kirkemøtet har gitt premisser for fordeling av budsjettmidler på de ulike budsjettgruppene.

I hht KM 12/19 skal midler først tildeles budsjettgruppene 1B, 1C, 2 og 3. Midler til budsjettgruppe 1A er gjenværende del av rammetilskuddet etter at midler er fordelt på de øvrige budsjettgruppene.

For 2020 foreslås gruppe 1A tildelt kr 1 300,2 mill. Dette er inklusiv særskilte tilskudd på kr 9,5 mill hvorav kr 5,5 mill foreslås tildelt Svalbard kirke og kr 4 mill foreslås tildelt Gravplassforvaltningen.

Budsjettgruppe 1B foreslås tildelt kr 510,7 mill. Dette er inklusiv styrket diakonisatsing og prisvekst på 2,7 %.

Nytt for 2020 er benevnelsen budsjettgruppe 1C som ble vedtatt i KM 12/19. Budsjettgruppe 1C omfatter felles aktiviteter/rettssubjektskostnader og er i KM 12/19 vedtatt beregnet etter samme modell som lagt til grunn for 2019. Budsjettgruppe 1C inklusiv pensjonskostnader, kirkevalgmidler, IKT m.m. foreslås tildelt kr 381,5 mill.

Budsjettgruppe 2 foreslås tildelt kr 10 mill og budsjettgruppe 3 foreslås tildelt kr 31,9 mill. Budsjettgruppe 2 og 3 fordeles til rettssubjektnivå, prefiks 110.

I tillegg til overnevnte budsjettgrupper fordeles mottatt tilskudd fra Ovf til finansiering av kirkelige aktiviteter på hver enkelt enhet. Ovf-midler til kirkelige aktiviteter foreslås videreført med kr 15,5 mill.

2.2 Fordelingsnøkler

Midler til gruppe 1A og 1B og Ovf til kirkelige aktiviteter fordeles til hver enhet etter tidligere vedtatte fordelingsnøkler. Nytt for 2020 er at midler til menighetsprestetjenesten, som utgjør en del av budsjettgruppe 1A, skal fordeles etter fordelingsnøkler vedtatt i KM 09/19. Det vises til nærmere omtale under budsjettgruppe 1A.

2.3 Fordeling pr budsjettgruppe og pr enhet

Tabellen under viser foreslått fordeling pr enhet og pr budsjettgruppe for budsjett 2020:

Enheter i Dnk	1A inkl prefiks 245 og 311						Foreløpig tildeling 2020	Endelig tildeling 2019
	1B	OVF	1C	2	3			
110 - Den Norske Kirke	-	15 000	-	349 430	10 000	31 879	406 309	417 814
120 - Kirkerådet	85 112	10 385	8 355	1 675	-	-	105 527	104 429
130 - Bispemøtet	6 890	-	-	400	-	-	7 290	7 270
210 - Oslo	145 344	48 278	576	2 983	-	-	197 182	197 119
220 - Borg	123 370	57 914	696	3 541	-	-	185 521	181 187
230 - Hamar	107 388	37 925	783	2 951	-	-	149 046	147 303
240 - Tunsberg	107 517	42 990	638	2 648	-	-	153 793	151 224
245 - Gravplass-forvaltning	4 000	-	-	-	-	-	4 000	4 000
250 - Agder og Telemark	115 690	44 171	689	2 711	-	-	163 262	161 926
260 - Stavanger	98 335	48 782	557	2 096	-	-	149 770	145 512
270 - Bjørgvin	147 504	61 381	875	3 345	-	-	213 105	209 085
280 - Møre	74 554	31 443	502	2 126	-	-	108 625	106 623
290 - Nidaros	114 045	47 106	723	2 633	-	-	164 507	162 985
300 - Sør-Hålogaland	79 916	33 920	532	2 912	-	-	117 279	116 945
310 - Nord-Hålogaland	85 067	31 417	574	2 003	-	-	119 060	117 478
311 - Svalbard Kirke	5 500	-	-	-	-	-	5 500	5 500
Totalt	1 300 232	510 711	15 500	381 456	10 000	31 879	2 249 778	2 236 400

Kommunesammenslåinger pr 1. januar 2020 vil gi endringer i prosti- og bispedømmegrenser, og flere av bispedømmene blir berørt. Fordeling av midler mellom enhetene i budsjettgruppe 1A har ikke tatt høyde for disse endringene nå, men blir justert i endelig tildeling for 2020.

Gruppe 1C fordeles til rettssubjekt nivå prefiks 110. I den grad øvrige enheter i Dnk budsjetterer med aktiviteter og kostnader som er tilordnet gruppe 1C, videreføres midler fra rettssubjekt nivå til de øvrige enhetene. Dette gjelder eksempelvis deler av estimert pensjonskostnad og frikjøp av tillitsvalgte. Det vises til kolonne merket 1C i tabell over.

Effekt av omorganisering av merkantile tjenester i Dnk i 2019 er i tabellen over foreslått benyttet til felles økonomi- og arkivenhet med kr 18,7 mill og tildeling til gruppe 1B med kr 15 mill.

3 GJENNOMGANG AV BUDSJETTGRUPPER

3.1 Gruppe 1A Kirkerådet, bispedømmerådene og særskilte tilskudd

For 2020 foreslås det en samlet tildeling til gruppe 1A på kr 1 300,2 mill. Av dette foreslås kr 1 290,7 mill å tildeles enhetene Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Resterende kr 9,5 mill gjelder særskilt tilskudd til Svalbard kirke (kr 5,5 mill) og Gravplassforvaltning (kr 4 mill). Begge særtilskuddene foreslås lagt under budsjettgruppe 1A i budsjett 2020.

Tabellen under viser forslag til fordeling til budsjettgruppe 1A.

Fordeling budsjettgruppe 1A:	Budsjett	
	2020	2019
Rammetilskudd til KR og BDR	1 290 733	1 278 856
Særskilt tilskudd til Svalbard kirke	5 500	5 500
Særskilt tilskudd til gravplassforvaltning (klassifisering under 1A er nytt i 2020)	4 000	4 000
Sum 1A	1 300 233	1 288 356

Rammetilskudd til KR og BDR er økt med kr 11,9 mill og er kr 22,7 mill lavere enn hva prisregulering på 2,7 % utgjør. Omorganisering av merkantile tjenester med uttak av effektiviseringsgevinst og andre budsjettposter under 1C er forhold som forklarer en lavere økning i tildeling til budsjettgruppe 1A. Det vises til omtale av budsjettgruppe 1B og 1C.

Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene tildeles midler under 1A etter fastsatte fordelingsnøkler. For 2020 er det vedtatt nye fordelingsnøkler for den delen som gjelder menighetsprestetjenesten.

3.1.1 Effekt av ny modell for fordeling til menighetsprestetjenesten

Saksdokument KM 09/19 redegjør for økonomiske konsekvenser av ny modell. Effekten for 2020 av ny modell for menighetsprestetjenesten vises i tabellen under. Den nye modellen skal innføres over to år med halv virkning i 2020 og med full virkning fra 2021.

Effekt av ny modell for tildeling menighetsprester for bispedømmerådene	Nettoeffekt 2020	Budsjettgr 1A 2020
210 - Oslo	-2 568	145 344
220 - Borg	1 692	123 370
230 - Hamar	-244	107 388
240 - Tunsberg	454	107 517
250 - Agder og Telemark	-898	115 690
260 - Stavanger	2 089	98 335
270 - Bjørgvin	1 059	147 504
280 - Møre	494	74 554
290 - Nidaros	-748	114 045
300 - Sør-Hålogaland	-1 305	79 916
310 - Nord-Hålogaland	-26	85 067
120 - Kirkerådet og 130 - Bispemøtet	-	92 003
Totalt bispedømmeråd gruppe 1A	0	1 290 733

Nettoeffekten av ny modell på totalnivå er kr 0 men i sum er kr 5,8 mill omrokkert mellom bispedømmene. På årsbasis (fra 2021) vil dette gi kr 11,6 mill i fordelingsforskyvninger.

3.2 Gruppe 1B Tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning mv

Budsjettgruppe 1B gjelder tilskudd som skal videreformidles til menighetene for aktiviteter til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk mv, samt tilskudd til Nidaros og Oslo domkirker. Kirkemøtet har vedtatt en ramme på kr 468,7 mill med tillegg for prisjustering for 2020. Med prisjustering på 2,7 % blir tildelingen kr 481,3 mill.

Ekstramidler til diakonale stillinger på kr 14 mill fra 2019, jfr KR-vedtak 15/19, foreslås videreført med tillegg for prisregulering på 2,7%, og utgjør kr 14,4 mill. For 2020 foreslås det å øke midler til diakonal satsning med ytterligere kr 15 mill. Det er de sparte kostnadene i forhold til effektivisering som finansierer satsingen. Det blir gjort en grundig evaluering av effektiviseringsprosessen ved hjelp av KPMG, hvor ett av svarene som er bestilt er hva den reelle innsparingen er ut fra målsettingen om å spare kr 20 mill. Evalueringen vil være ferdig litt ute i 2020, og kan øke tilgjengelige midler til diakonal satsing. Innretning og bruk av disse midlene må drøftes med stiftsdirektørene før fordeling og vilkår er klart. Det er viktig å tjene pengene før vi bruker dem. Kr 15 mill foreslås derfor lagt til rettssubjektnivå på prefiks 110 frem til fordeling på hver enhet er fastsatt.

Samlet foreslås det en tildeling til gruppe 1B på kr 510,7 mill i 2020. Samlet økning for budsjettgruppe 1B fra 2019 til 2020 er kr 28,5 mill, hvorav kr 13 mill tildeles som følge av prisregulering på 2,7 % og 15 mill tildeles som ytterligere styrking av diakonale aktiviteter i 2020.

Tabell under viser forslag til fordeling til budsjettgruppe 1B:

Fordeling budsjettgruppe 1B	Budsjett 2020	
	2020	2019
Trosopplæring	327 879	319 259
Oslo og Nidaros domkirker	5 426	5 284
Diakoni, undervisning og kirkemusikk m.m.	148 028	144 137
Sum 1B før satsning diakoni	481 333	468 680
Satsning Diakoni 2019, videreført 2020	14 378	14 000
Satsning Diakoni 2020	15 000	-
Sum 1B inklusiv satsning diakoni	510 711	482 680

3.3 Gruppe 1C Rettssubjektkostander

Budsjettgruppe 1C omfatter midler til aktiviteter og kostnader felles for alle enheter i Dnk. Eksempler på felles aktiviteter og kostnader er drift av folkevalgte råd på nasjonalt nivå, klagemennd, kontrollutvalg, felles økonomi – og arkivenhet, samt avsetninger til lønnsoppgjør, satsninger og frikjøp av tillitsvalgte etc.

Felles aktiviteter og kostnader er som hovedregel lagt til rettssubjektnivå, prefiks 110. I den grad felles aktiviteter og kostnader tilhører øvrige enheter i Dnk, dekkes dette ved å fordele midler fra prefiks 110 til øvrige enheter. Dette gjelder blant annet ansattes andel av pensjonspremie og frikjøp av tillitsvalgte. Tildeling til øvrige enheter under budsjettgruppe 1C foreslås å utgjøre kr 19,8 mill i pensjon og kr 12,2 mill til andre felles aktiviteter. Det vil være behov for å justere beløpene i endelig tildelingsbrev.

For 2020 foreslås det en tildeling til gruppe 1C rettssubjektnivå på kr 349,4 mill. Forslag til budsjett er kr 391,4 mill. Ønsket aktivitetsnivå ut over tildeling foreslås finansiert ved overføring av kr 8 mill fra enhet 120 Kirkerådet, kr 15 mill i finansinntekter og kr 19 mill ved bruk av opptjent egenkapital. Overføringen fra 120 Kirkerådet til 1C skyldes at prosjekter og aktiviteter som tidligere lå i Kirkerådets budsjett er flyttet over på 1C, og dermed er pengene også flyttet over. Det er en forventning om at departementet bevilger noen midler til dekning av ekstraordinær solvenspremie til SPK for 2019. Dette blir ikke avgjort før helt på slutten av året, men dette er årsaken til at det foreslås at aktivitetsnivået opprettholdes og finansieres ved bruk av egenkapital. Årsoppgjøret som behandles i Kirkerådet i marsmøtet vil vise hvordan dette håndteres.

Spesifikasjon av budsjetterte aktiviteter i budsjettgruppe 1C, koststed 110, gis i tabell under:

Fordeling budsjettgruppe 1C	Budsjett	
	2020	2019
Ungdommens kirkemøte (UKM) - driften av det valgte råd	730	730
Kirkemøtet	4 685	4 433
Kontrollutvalg inkl. forvaltningsrevisjon	400	850
Kirkerådet - driften av det valgte råd inkl AGU	2 310	2 310
Klagenemnd	50	500
Mellomkirkelig råd (MKR) – driften av det valgte råd	1 270	870
Annet virksomhet under MKR	-	300
Religionsdialog (KM 18/16)	1 500	200
Samisk kirkeråd (SKR) - driften av det valgte råd	1 030	430
IKT – inter-/intranett inkl systemansvarlig	6 600	6 600
Nettprest, digital kirke og medlemsundersøkelse	9 750	-
IKT - Medlemsregisteret inkl systemansvarlig	11 565	11 565
IKT - arkiv Public360 + nødvendig videreføring av WebSak inkl systemansvarlig	1 210	2 010
IKT – LPR-avtale med Tet	15 500	12 000
IKT - Eierstyring IKT	1 800	1 800
Ekstern revisjon	1 000	1 000
Fordelingsnøkler - nytt mandat 2020	1 000	1 000
Internrevisjon	1 100	2 300
Forsikring næringsdrift+yrkesskade +gruppeliv SPK	3 078	2 500
Fellessystemer som WebCruiter og Analyzer	470	470
Refusjon av ansvars- og ulykkesforsikring v/Kirkelig arbeidsgiver- og interesseorganisasjon (KA)	310	310
KA-medlemskontingent m fl.	1 700	1 500
Andre felleskostnader som husleie, frikjøp, risiko/buffer m.m. (2019: midler grunnet usikkerhet knyttet til pensjon)	11 520	14 434
Kirkeorganisering	2 800	-
Lønnsoppgjør	30 000	-
IKT – KIKT (kundeavtale med Kirkepartner IKT)	19 500	16 200
Ny telefoniløsning	4 400	-
IKT-prosjekter: Medlemsregister, Sikkerhetsutvalg m.m.	3 500	-
Felles økonomienhet	16 000	8 256
Felles arkivenhet	2 700	2 037
System og dokumentasjon ex FA	10 090	-
Overf fra enhet 120 Kirkerådet	-8 000	-
Gruppe 1C eksklusiv midler til pensjon og kirkevalg, samt finansinntekter	159 568	94 605
Pensjon	228 838	299 051
Pensjon, fordelt ut til øvrige enheter	-19 826	-19 826
Sum pensjon til rettssubjektsnivå (enhet 110)	209 012	279 225
Kirkevalgmidler	22 851	60 813
Totalt gruppe 1C	391 431	434 643

Forslag til tildeling til 1C rettssubjektsnivå i 2020 er redusert med kr 43,2 mill sammenlignet med endelig tildeling for 2019. De viktigste forklaringene er reduksjon knyttet til kirkevalg (reduksjon på kr 38 mill) og pensjonskostnader (reduksjon på kr 70,2 mill). I motsatt retning er tildeling til 1C foreslått økt med kr 30 mill til lønnsoppgjør 2020, helårseffekt av fellesenheter økonomi og arkiv på kr 8,4 mill, etablering av ny felles avdeling «System og dokumentasjon» på kr 10,1 mill, satsninger «Kirken på nett» og «Vigsel, Påske og Drop-in-dåp» som til sammen er estimert til kr 9,8 mill. I foreslått tildeling til 1C er det også tatt høyde for at halvårseffekt av ny telefoniløsning og helårseffekt av gruppelivskostnader, til sammen kr 6,9 mill, legges på gruppe 1C. Til slutt nevnes økte IKT-kostnader på rettssubjektsnivå på ca kr 6,8 mill.

Som følge av omorganisering av merkantile tjenester i Dnk samt overføring av andre felles aktiviteter fra enhet 120 Kirkerådet til gruppe 1C foreslås det at enhet 120 Kirkerådet bidrar med kr 8 mill til dekning av kostnader som er lagt til 1C.

3.4 Gruppe 2 Økumeniske og internasjonale organisasjoner

Kirkemøtet har vedtatt en ramme på inntil kr 11 mill til budsjettgruppe 2. Det foreslås å bruke kr 10 mill av Ovf-tilskuddet til internasjonale organisasjoner og økumeniske kontingenter. Forslaget er i utgangspunktet en videreføring av tildelingen for 2019, men det er i tillegg kostnadsdekning for en økning i kontingenten til STL på i underkant av kr 0,4 mill.

3.5 Gruppe 3 Andre institusjoner og kirkelige formål

Kirkemøtet har vedtatt en ramme på inntil kr 31 mill for budsjettgruppe 3 med tillegg for prisjustering. Prisjusteringen for 2020 er satt til 2,7%. Det foreslås en tildeling til gruppe 3 på kr 31,9 mill med en videreføring fra 2019 hva gjelder fordeling til de ulike institusjoner og kirkelige formål. Det vises til tabell under.

Fordeling budsjettgruppe 3	Budsjett	
	2020	2019
Døvekirken	12 038	11 722
Kristent arbeid blant blinde	364	354
Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO)	7 055	6 869
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep	4 320	4 206
Samisk bibeloversettelse (Det Norske Bibelselskap)	1 746	1 700
Kirkelig utdanningscenter Nord	6 358	6 191
Sum tilskudd	31 880	31 041

4 BUDSJETT 2020

4.1 Den norske kirke – budsjett 2020

Ved utarbeidelse av forslag til budsjett for Den norske kirke er det tatt utgangspunkt i justert budsjett 2019 som så er korrigert for de vesentlige og kjente endringer for budsjettår 2020. Det endelige budsjettet for 2020 bestående av vedtatte budsjett av respektive råd pr enhet vil derfor kunne ha en annen fordeling mellom inntekter, tilskudd, lønn og driftskostnader enn hva som fremkommer i tabell under.

I budsjettutkastet for 2020 for Den norske kirke er mottatte tilskudd på kr 2 249,8 mill lagt til grunn. Videre er det estimert med kr 46,7 mill i andre inntekter knyttet til salg av tjenester, deltakeravgifter og trosopplæringsartikler ute på den enkelte enhet. I denne summen inngår også interne overføringer mellom enheter. Andre inntekter kommer i tillegg til tildeling av budsjettmidler og gir økt handlingsrom for den enkelte enhet.

Det er i tillegg budsjettert med finansinntekter for 2020 på kr 15 mill. Finansinntekter er avkastning av kapitalplassering og renteinntekter av bankinnskudd.

Tilskudd mv består i hovedsak av gruppe 1B, 2, 3 og Ovf til kirkelige aktiviteter. Tilskudd er økt som følge av prisregulering og økt diakonal satsning.

Reduksjon i estimerte lønnskostnader gjelder lavere pensjonspremie.

For driftskostnader vises det til omtale av budsjett for enhet 110 rettssubjektnivået og 120 Kirkerådet som står for ca 50 % av budsjetterte driftskostnader.

Forslag til budsjett 2020 legger til grunn de satsinger og fokusområder som er vedtatt av Kirkerådet. Det leder til et kostnadsnivå som er kr 19 mill høyere enn mottatt tilskudd, andre inntekter og finansinntekter og gir et budsjettert årsunderskudd på kr 19 mill. Prognosen for 2019 viser et resultat som er langt bedre enn lagt til grunn i budsjett 2019. Gode prognoseutsikter og et ønske om videreføring av satsninger i 2020, ligger til grunn for å fremme forslag til et årsbudsjett 2020 med et årsunderskudd på kr 19 mill.

Den norske kirke	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd	-2 249 779	-2 166 100
Andre inntekter	-46 668	-23 228
Sum driftsinntekter	-2 296 447	-2 189 328
Tilskudd mv	568 090	511 516
Lønn og godtgjørelser	1 420 623	1 458 432
Andre driftskostnader	341 734	312 228
Sum driftskostnader	2 330 447	2 282 176
Finansinntekter	-15 000	-
Budsjettert årsunderskudd	19 000	92 848

4.2 110 Rettssubjektivnivå - budsjett 2020

Til rettssubjektivnivå, prefiks 110, foreslås det budsjettert med inntekter på kr 8,9 mill, kostnader på kr 457,2 mill og finansinntekter på kr 15 mill. Dette gir et årsbudsjett på kr 433,3 mill i netto kostnader.

110	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-8 850	-21 876
Sum driftsinntekter	-8 850	-21 876
Tilskudd mv	56 879	41 042
Lønn og godtgjørelser	278 346	296 110
Andre driftskostnader	121 935	160 408
Sum driftskostnader	457 160	497 560
Finansposter	-15 000	-
Resultat	433 310	475 684

Budsjetterte inntekter foreslås redusert fra kr 21,8 mill til kr 8,9 mill. Budsjetterte inntekter var høyere i 2019 da kirkevalgmidler mottatt 2018 ble brukt til å finansiere kostnader til kirkevalg 2019. For 2020 foreslås det inntekter på kr 8,9 mill. Kr 8 mill gjelder finansiering av aktiviteter fra enhet 120 og resterende 0,9 mill gjelder viderefakturering av tjenester.

Budsjetterte tilskudd m.m. rommer forslag til tildeling til gruppe 2 og 3 på hhv kr 10 mill og kr 31,9 mill samt diakonal satsning på kr 15 mill. Sistnevnte fordeles ut til de øvrige enhetene så snart det foreligger enighet om fordelingsnøkkel. Gruppe 3 er prisregulert med 2,7%, hvilket gir en økning på kr 0,8 mill.

Lønnskostnader for 2020 foreslås budsjettert med kr 278,6 mill. Dette er en netto reduksjon på kr 17,8 mill fra 2019. Endringen er knyttet til reduksjon i estimert pensjonspremie på kr 50,8 mill. Avsetning til sentralt lønnsoppgjør for 2020 og endringer i kostnader til fellesfunksjoner, tillitsvalgte og gruppelevsforsegling gir en

økning på kr 33 mill og netto endring blir en reduksjon i lønnskostnader på kr 17,8 mill.

Andre driftskostnader foreslås budsjettet med kr 121,9 mill. Dette er en netto reduksjon fra 2019 på kr 38,5 mill. I 2019 var det kirkevalg og reduksjon i driftskostnader fra 2019 til 2020 gjelder i det vesentligste dette forholdet. Det vises for øvrig til avsnitt 3.3 med tilhørende tabell som gir en detaljert oversikt over forslag til aktivitetsnivå for rettssubjektnivå, prefiks 110, for 2020.

4.3 120 Kirkerådet – budsjett 2020

Til prefiks 120 Kirkerådet foreslås det budsjettet med inntekter på kr 15,5 mill og kostnader på 121,6 mill. Dette gir et årsbudsjettet på kr 106,1 mill i netto kostnader.

120	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-15 474	-15 112
Sum driftsinntekter	-15 474	-15 112
Tilskudd mv	26 754	18 466
Lønn og godtgjørelser	49 800	49 840
Andre driftskostnader	45 017	51 222
Sum driftskostnader	121 571	119 528
Finansposter	-	-
Resultat	106 097	104 416

For 2020 er det budsjettet med økte inntekter for prosjekt Oslo Hospital og redusert salg av trosopplæringsartikler. Nettoeffekt for budsjett 2020 er økning i andre inntekter på kr 0,4 mill.

Tilskudd mv. består av Ovf-midler, midler i budsjettgruppe 1B og overføring til gruppe 1C til dekning av aktiviteter overført til rettssubjektnivået. Økning fra fra 2019 til 2020 er kr 8,3 mill. Ovf er uendret fra 2019. Tilskuddet i gruppe 1B er økt med kr 0,3 mill og overføring til 1C er nytt for 2020 og er budsjettet med kr 8 mill.

Nivået på lønnskostnader fra 2019 er foreslått videreført til 2020. Sommeren 2019 ble det gjennomført endringer i Kirkerådets organisasjon, hvilket har gitt endringer i budsjett pr avdeling og seksjon, men ikke totalt for enheten.

Andre driftskostnader er i budsjett for 2020 foreslått redusert med kr 6,2 mill. Dette er i hovedsak knyttet til forventet reduksjon i kjøp av tjenester for to av Kirkerådets avdelinger.

4.4 130 Bispemøtet – budsjett 2020

For Bispemøtet (prefiks 130) er det budsjettet med kr 7,3 mill for 2020 og svarer til budsjettet for 2019. Budsjett 2020 omfatter 4 årsverk. Budsjetterte driftskostnader er kr 3,8 mill og inkluderer kr 0,5 mill til innsettelse av ny preses.

130	Budsjett 2020	Budsjett 2019
Mottatte tilskudd		
Andre inntekter	-100	-
Sum driftsinntekter	-100	-
Tilskudd mv	-	-
Lønn og godtgjørelser	3 618	3 418
Andre driftskostnader	3 772	3 852
Sum driftskostnader	7 390	7 270
Finansposter	-	-
Resultat	7 290	7 270

5. Langtidsbudsjett

I samsvar med Kirkemøtets budsjettreglement §2 skal det utarbeides et langtidsbudsjett. Langtidsbudsjett for Dnk ble for første gang presentert i KR 67/18. Prinsippene som da ble lagt til grunn blir i stor grad videreført.

Det budsjetteres for 5 år av gangen. Pris- og lønnsvekst satt til 3 % i KR 67/18 videreføres da dette gjenspeiler markedets forventninger.

Rammetilskuddet for 2020 inneholder en fjerdedel til kirkevalg 2023, og videreføring av dette er lagt til grunn for budsjettperioden. Videre er det forutsatt at eventuelle endringer i pensjonspremien vil gjenspeiles med tilsvarende endring i rammetilskuddet.

Det er lagt til grunn en moderat forventning til andre inntekter og finansinntekter er satt til kr 0.

Budsjett for kommende år ventes å være i balanse.

	Langtidsbudsjett				
	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024
Den norske kirke	2 020	2 021	2 022	2 023	2 024
Mottatte tilskudd	-2 249 779	-2 317 272	-2 386 791	-2 458 394	-2 532 146
Andre inntekter	-46 668	-20 000	-20 600	-21 218	-21 855
Sum driftsinntekter	-2 296 447	-2 337 272	-2 407 391	-2 479 612	-2 554 001
Tilskudd mv	568 090	585 133	602 687	620 767	639 390
Lønn og godtgjørelser	1 420 623	1 463 242	1 507 139	1 552 353	1 598 924
Andre driftskostnader	341 734	288 898	297 565	306 492	315 687
Sum driftskostnader	2 330 447	2 337 272	2 407 391	2 479 612	2 554 001
Finansinntekter	-15 000	-	-	-	-
Budsjettert årsunderskudd	19 000	0	0	0	0

6. Budsjettbehov for 2021

Kirkerådet har hvert år behandlet behovet for ressurser 13 måneder frem, senest i sak KR 68/18 om budsjett for 2020. Finansieringen av Dnk for å sikre en landsdekkende folkekirke og løse samfunnsoppdraget som er gitt, kan ikke realiseres uten tilstrekkelig økonomiske rammebetingelser. Rammetilskuddet til Den norske kirke gis i stor grad som et samlet tilskudd uten øremerkinger, men med føringer fra staten om anvendelse av midlene.

I statsbudsjettet de siste årene er følgende mål for Den norske kirke som folkekirke angitt: Bevilgningene skal støtte opp under Den norske kirke som folkekirke, i samsvar med Grunnloven § 16. Fra dette er utledet følgende mål:

- Den norske kirke skal være en landsdekkende, lokalt forankret kirke.
- Den norske kirke skal ha en oppslutning som bekrefter dens karakter som folkekirke.

- Den norske kirke skal formidle evangelisk-luthersk tro og tradisjon og tilby trosopplæring til alle døpte barn.
- Den norske kirke skal være organisert i samsvar med demokratiske prinsipper og verdier.

Målene er retningsgivende for anvendelsen av bevilgningene. Det er opp til Kirkemøtet og Kirkerådet å forvalte og prioritere tilskuddet med et flerårig perspektiv.

Driftstilskuddet

For å opprettholde driften av Den norske kirke på dagens nivå, er det en forutsetning at rammetilskuddet videreføres og justeres for pris og lønnsvekst i statsbudsjettet. Hvis pris- og lønnsveksten i 2021 beregnes til 3% utgjør dette et behov for styrking med kr 67,5 mill i 2021.

Satsing på kirkens diakonale samfunnsansvar

I 2019 bevilget Stortinget en økning i budsjettet på kr 14 mill, og midlene er brukt til diakonale stillinger. Satsingen skapte stor entusiasme. Det ble besluttet å finansiere 50% av diakonstillinger hvis fellestrådene finansierer den andre 50% gjennom økte midler fra kommune eller innsamlede midler. Dette medførte 35 nye stillinger i 2019. I 2020 vil Kirkerådet anvende kr 15 mill av gevinsten av det merkantile effektiviseringsarbeidet til en ytterligere styrking. Kirkerådet anmoder derfor om ytterligere kr 30 mill i 2021, slik at det blir en samlet årlig diakonal satsing på om lag kr 50 mill.

Forvaltning av Kirkebygg og kulturminnearv

Kirkebygg og kulturminnearv er et arbeidsområde som har behov for økt kapasitet og kompetanse. Regjeringen har behandlet dette spørsmålet og lagt det frem for Stortinget i Meld. St. 29 (2018–2019) Opplysningsvesenets fond (Ovf). Her foreslås at verdiene i Ovfi veksles ut med et kirkebevaringsprogram. Det er viktig at kirken blir en aktør i et slikt arbeid. For at kirken skal kunne ivareta et brukerperspektiv og formidlingsaspektet, i tillegg til de antikvariske verdiene, ved så viktige kulturminner, ber Kirkerådet om kr 100 mill i 2021 til å komme i gang, starte kompetanse og kapasitetsutbyggingen, skaffe nødvendige IKT-systemer til å understøtte et slikt arbeid, utarbeide planer og gjennomføre noen pilotprosjekter.

Egenkapitalen styrkes ytterligere for å håndtere risiko

Rettssubjektet Den norske kirke står overfor store økonomiske utfordringer, og stor økonomisk usikkerhet. Denne usikkerheten er en risiko som må håndteres, blant annet gjennom å ha forsvarlig egenkapital. Sammen med eksternrevisor EY følger Kirkerådet den økonomiske situasjonen nøye, og vurderer fortløpende behovet for egenkapital. I 2017 ble det gitt kr 100 mill i egenkapitaltilskudd, eller om lag 5 prosent av den totale årlige budsjetttrammen på om lag kr 2 mrd. I 2016 ble det gjort en vurdering av behov for egenkapital for å ta høyde for den risiko Dnk har gjennom å være et selvstendig rettssubjekt. I sak KR 62/16 ble det fattet vedtak om å søke en egenkapital på 20 prosent av omsetningen, som med dagens nivå utgjør et behov for kr 400 mill. Det er ikke gitt eller foreslått ytterligere tilskudd fra KUD for å styrke egenkapitalsituasjonen i Dnk verken i 2018, 2019 eller 2020. Dnk må derfor styre mot årlige overskudd for å styrke egenkapitalen, noe som er svært krevende gitt dagens økonomiske situasjon. Etter komitemerknadene om egenkapital i Stortinget knyttet til utskillelsen fra staten i forbindelse med vedtak av statsbudsjettet for 2017, vil Kirkerådet be om tilskudd til egenkapital på kr 40 mill.

